

דברי הכפר

אנשים שואלים אותי
מאיפה השמחת חיים תגיד לי
אז אני עונה " מאיפה העצבות תגיד לי"
הכל עניין של בחירה.
כשאתה רואה בעיה - אני רואה פתרון.
כשאתה רואה קושי - אני רואה אתגר.
כשאתה רואה אכזבה - אני רואה שיעור.
כשאתה אומר "מקסימום ניכשל" - "אני אומר מקסימום נצליח."
תבחרו לחיות.. ולא להיות בחיים .

שבוע של בחירות טובות

2019

Happy New Year!

גיליון מס' 2549 כ"ו בטבת תשע"ט * 4 בינואר 2019

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: שושנה שרקי sachlav@outlook.com

לכבוד: קיבוץ כפר הנשיא

הודעה על זכייתכם במיזם קהילתי סביבתי

שמחים ומברכים את קבוצת "לב הקיבוץ" בקיבוץ כפר הנשיא, על זכייתכם במיזם הסביבתי קהילתי שהגשתם. המיזם חדשני, ומהווה דוגמא לפעילות קהילתית מקיפה, שנושאי סביבה וקיימות הם חלק מהוויית המקום.

צוות היחידה הסביבתית, יעמוד בקשר מולכם, על מנת להתחיל בתהליך. בכל פרסום על המיזם, יש לציין שהוא בתמיכת המשרד להגנת הסביבה.

בברכה ובהצלחה

צוות הבחירה

העתקים:

רועי שמחה – המשרד להגנת הסביבה
משה שליט – מנהל היחידה הסביבתית
אסף לנגלבלן – מנהל אגף מוניציפאלי
אירית ברק – מנהלת אגף יישובים

כעימות "לב הקיבוץ"

לב הקיבוץ היבטים סביבתיים

זהו הרציונל שנשלח למועצה בעקבות "הקול הקורא" לקיבוצים ומוסדות לשלוח הצעות לפרויקטים סביבתיים שיקבלו תמיכה מהמשרד לאיכות הסביבה:

"לב הקיבוץ" הנו מרכז קהילתי בקיבוץ כפר הנשיא, אשר נולד מתוך הצורך לשינוי חברתי והתנהגותי בדגש על פעילות רב-גילאית ופעילות יצירה תוך הגברת רוח ההתנדבות והקהילתיות יחד עם קידום כלכלה מקומית. "לב הקיבוץ" משלב בין כתליו נושאים של מחזור, שימוש חוזר, צמצום צריכה, חינוך ויצירה ומטרתו הדרכה ומתן כלים לתושבי הקיבוץ ולאורחים על מנת להגיע למטרה הנכספת, תוך שתיית קפה ואוזן קשבת לכל שכבות האוכלוסייה.

פרויקט "לב הקיבוץ" הוקם בכפר הנשיא לפני כשנתיים וחצי ע"י גרעין מתנדבים המתרחב מרגע לרגע, בהובלת מעין פלמה ורחלי פוקס. המתנדבים מגיעים מכל שכבות האוכלוסיה – תושבי ההרחבה, חברים וותיקים וחדשים, פנסיונרים והורים עובדים, תושבים זמניים ואפילו אורחים מחו"ל. מטרת המיזם היתה להחיות את מרכז הקיבוץ ע"י עירוב שימושים במבנה הנטוש של חדר האוכל, אזור האקונומיה והמטבח שעמדו ריקים ומוזנחים שנים רבות. הפיל הלבן שעמד בשימומו במרכז הקיבוץ. מתוך תפיסת העולם הסביבתית של קבוצת המתנדבים וכן מתוך צורך תקציבי (כפר הנשיא על סף פשיטת רגל) – מרבית הפעילויות עוסקות בשימוש חוזר ויצירת "אוצרות מצרות" (הפסולת שלך היא חומר הגלם שלי).

"לב הקיבוץ" כולל מספר מתחמים:

- ארון הבגדים הקהילתי – אליו מביאים מה שכבר לא משתמשים ולוקחים מה שצריכים. המבחר גדול ומגוון – מבגדי תינוקות ועד חולצות בית ספר ומגפיים. מדי פעם מארחים פעילות "החלפת ארונות" לבגדי נשים.
- הארון ממויין ומסודר ע"י מתנדבות ופתוח בחינם לכל מי שמגיע.
- פינת המשחקים – מגוון משחקי קופסה ומשחקים שונים (מבימות ועד מקפצה לערמת מזרונים). כל המשחקים נתרמו לאחר שהסתיים בהם השימוש בבתיים הפרטיים, חלקן תוקנו או שופצו.
- בשנה האחרונה הוקמה פינת לגו ענקית מחלקי לגו שנאספו ומקנייה בחנויות יד-שניה.
- פינות יצירה מחומרים ממוחזרים – פינת המוזאיקה שתוצריה מיועדים לכסות את קיר המבנה (ליד אזור המשרדים האפרורי), פינת סריגה והכנת פונפונים ליצירת שטיחונים משאריות צמר שנאספות, וכן פינות

יצירה נוספות עם נושאים שונים ומתחלפים בהתאם לרצונות ולחומרים הזמינים.

- פינת ספריה – ספרים משומשים שניתן לשאול או לקחת. לאחרונה התחלנו מסורת של "שעת סיפור" אחת לשבוע.

אנו מקווים להרחיב את הפעילות בעזרת "הקול קורא" ליצירת מתחם נגריה בו ניצור מגוון אפשרויות משאריות עץ שאנו אוספים, מרהיטים משומשים וכד'. מטרת הנגריה לאפשר שימוש לכל התושבים גם למטרות פרטיות של שיפוץ רהיטים ישנים או בנייה עצמית.

בנוסף, אנו מעוניינים לחדש את המתפרה – התחלנו פעילות עם מתפרה חברתית בדרום הארץ ליצירת תיקים מבאגרים משומשים, ואנו מעוניינים להמשיך ביצירה זו וכן להרחיב ולייצר מוצרים (תיקים, צעצועים רכים) מבגדים שכבר אינם לבישים (ג'ינסים קרועים וכד').

כפי שתיראו במכתב המצורף, הרציונל עשה את העבודה וזכינו בתמיכה של 20,000 ₪. הרבה תודה לקרני פוקס על העזרה שהושיטה לנו בדרך לקבלת הסיוע.

רחלי ומעין לב הקיבוץ

***** מצגת תמונות מצורפת באתר**

באדיבותה של קרני פוקס

צפו בהנאה 😊

עמוס עוז הלך לעולמו

'מילים הן עסק ביש' /תמר וולפין

1958, הגימנסיה העברית ירושלים, כתה י"א ביולוגית, הפסקה.

אל הכיתה נכנס המדריך, הקומונר. בפעם הראשונה שראיתי לפניי את "יפה הבלורית והתואר". בחור רזה, לא גבוה במיוחד, שיער בהיר, עיניים כחולות כמו שני אגמים המזמינים את הצופה לצלול לתוכן. העור שזוף. הוא לובש חולצה לבנה ומכנסי חאקי, ועל כתפו תלוי בנושלנטיות "תיק שכל", פריט אופנתי של כל המדריכים הנערצים בימים ההם.

למדריך הזה, אהוב על החניכים ונערץ עליהם, קראו עמוס עוז.

זאת הייתה פגישתי הראשונה אתו. את פעימת הלב שהחסרת באותה ההפסקה בגימנסיה, עוד לא הספקתי להשלים, והיא הצטרפה לצביטה הגדולה שחשתי כששמעתי ביום שישי על פטירתו, שישים שנה מאוחר יותר.

אחר כך הוא כבר היה הסופר עמוס עוז.

כשיצא לאור הספר "מיכאל שלי" לפני חמישים שנה. מצאתי בו את ירושלים שלי. לא רק את טרה סנטה, מקום משכנה של חלק מהאוניברסיטה העברית כשהייתה בגלות, בין הר הצופים, מעבר לגבול, ובין הקמפוס של גבעת רם שעדיין לא נבנה. לא רק את טרה סנטה המוכרת כל כך מצאתי שם, אלא בעיקר את תחושת המצור המאיים והחונק. (מלחמת השחרור, אמנם כבר הסתיימה, אבל נותרה בכל עוזה תחושת המצור על ירושלים, המוקפת גבול משלושה צדדים, וקני רובים של חיילים ירדניים מעל חומת העיר העתיקה מכוונים אל הרחובות הראשיים שלה). עמוס עוז לקח את התחושה

הזאת למקומות אחרים, שלא זה המקום, ולא זו ההזדמנות לנתח, אבל אני התחברתי לירושלים הקטנה, המסכנה והמאוימת תדיר.

חלפו שנים.

ידידי, חברי לספסל הלימודים בי"א ביולוגית, דן וולמן, יצר את הסרט, על פי הספר "מיכאל שלי". אני יכולה רק לנחש איזה מקום מילא הזיכרונות המשותפים למדריך ולחניך מהימים של הצופים ב-1958, בקשר שנוצר בין הסופר לבין הקולנוען, ואני הרגשתי את עצמי כמחותנת...

וכמחותנת, ירדתי למקלט חדר האוכל, שהיה אז חדר הטלוויזיה של הקיבוץ (בימים של שחור-לבן) כדי לצפות בתכנית דוקומנטרית על הסרט.

זה היה יום שישי, מאוחר בערב. לפני התכנית הזאת, הוקרן פרק מאיזו סידרת מתח. המקלט היה מלא אנשים, מעילים ועשן סיגריות (אז זה היה עדיין מקובל!). סרט המתח הסתיים, הקהל יצא, ורק אני נשאיתי במקלט הריק לצפות בתכנית על "מיכאל שלי" עם עמוס עוז ודן וולמן.

משפט אחד שאמר שם עמוס עוז נחרט בזיכרוני. הוא תאר את המאמצים והמאבקים שהוא נאבק בתהליך הכתיבה, ואמר את המשפט, שאני לא שוכחת. הוא אמר: "מילים זה עסק ביש!" עבורי, זה היה הולם אמת: עמוס עוז מתקשה למצוא מילים? "מילים זה עסק ביש", כך הוא, אמן המלים, המשפטים והספרים. אמירות מהסוג הזה שמעתי מעמוס עוז גם בשנים שחלפו מאז. בין השאר, בספרו, "סיפור על אהבה וחושך", הוא מתאר, איך לפעמים הוא נאבק יום שלם, בניסיון למצוא את המילה המתאימה, לתיאור התכלת המסוימת, שהוא רואה מול עיניו.

חלפו עוד שנים.

למדתי ספרות באוניברסיטה, קראתי את רוב הספרים שעמוס עוז כתב, אהבתי בעיקר, את הספרים בהם הגיבורים היו הקיבוץ וירושלים.

ירושלים היא אחת מגיבורי הרומן "סיפור על אהבה וחושך". ירושלים של שנות הארבעים המאוחרות, ירושלים של ילדותי. צעדתי עם עמוס

הילד ועם הוריו בדרך, משכונת כרם אברהם אל תלפיות, אל ביתו של הדוד, פרופסור קלאוזנר (לפני ששמו היה עוז, הוא היה קלאוזנר), בתלפיות. התיאור של עמוס עוז את הדוד הזה אינו מחמיא לו במיוחד. לא זו בלבד שהוא לא היה איש נחמד, הוא גם היה זה שחסם את דרכו של אביו של עמוס אל מישרת מרצה באוניברסיטה, כדי שלא יגידו שהוא היה זה שעשה לו "פרוטקציה".

ונזכרתי ביום חורף שטוף שמש. אמי, בהריון מתקדם, ואני, מטיילות בתלפיות, ומגיעות לרחוב ליד ביתו של פרופסור קלאוזנר. ישבנו על גדר האבנים לפני הבית, והתחממנו בשמש של אחרי הצהריים. תוך שתי דקות יצא הפרופסור מביתו וגרש אותנו משם, כאילו היינו מסיגות גבול.

תודה לך עמוס עוז על השירות הנפלא שעשית לצלקת שנותרה בי מאז...

וכך, כשפנתה אלי שמחה ארנולד לפני 14 שנים וביקשה ממני להרצות ב"מפגש" איזו הרצאה על ספרות, בחרתי ב"סיפור על אהבה וחושך". מההרצאה הבודדת הזאת נולד החוג לספרות עברית שנמשך עד עצם היום הזה.

עוד כמה שנים חלפו, והתבקשתי ללמד ספרות גם ב"ותיקי הגליל". התחלתי לחפש חומרים, ובעיקר חומרי עזר לקורסים האלה, והגעתי, הודות לגוגל, אל המאגר העצום של יו-טיוב. כאן מצאתי הרצאות מדהימות על כל הנושאים שבעולם, אך בשבילי, העיקר היה ההרצאות של הסופרים וחוקרי הספרות העברית. נחשפתי להרצאות מרתקות של עמוס עוז, בעיקר על ספרות, וכל אחת מהן היא אוצר של ממש.

ביום שישי האחרון, כשנצבט לי הלב על מותו של עמוס עוז, ידעתי, שהאוצרות שהוא השאיר אחריו, בספרים ובהרצאות, ילוו אותי עוד זמן רב.

תמר וולפין

שתיקת הכבשים בכיכר / יהודית וויטהם

למה, איך ומתי החליטו לקרוא לקיבוץ קיבוץ כפר הנשיא (ע"ש חיים ויצמן)?

- האם החרב שנמצאת בארכיון אכן ניתנה לויצמן ע"י האמיר פיסל (ב-4

ביוני 1918 בפגישה בעקבה או באחת מפגישותיהם במשך השנה, שהביאו בסופו

של דבר להסכם המפורסם או שזו ניתנה לויצמן ע"י מלך ירדן, כפי שנרשם

במידעון?)

- אם כן, מה שוויה של החרב מהבחינה ההיסטורית ומהבחינה

הכספית?

- מדוע קיבוץ כפר הנשיא מחזיר את המתנה שקיבל ל"יד חיים ויצמן"?

- האם המסגרת שבה מחליטים החלטה שכזו היא המסגרת הראויה?

בשנת 2005 כשהוחלט לפנות את התצוגה מהמקום שנקרא עד אז "חדר ויצמן", ולייעד אותו למשרדים של הקיבוץ, ישראל אבידור ז"ל ואלק קולינס יבדלו לחיים ארוכים ניסו למצוא לתצוגה מקום חלופי טוב יותר. הרעיון היה להקים מוזיאון קטן עם תצוגה פעילה שתספר, בין השאר, את הקשר של כפר הנשיא לחיים ויצמן.

ישראל ואלק עמלו על המימון, ובין השאר הצליחו לעורר עניין במועצה האזורית שהגיעו לכאן לישיבה שדנה בנושא. אני שהתבקשתי לדאוג לתכנים ולדרכי התצוגה, התחלתי לקרוא בנושא ולאסוף עדויות בכתב ובע"פ וכמו כן, נערכה פגישה ברחובות עם נציגה של יד חיים ויצמן שהבטיחה לעזור לנו.

רחל גינת

10. פריטים מחדר וייצמן:

– הציגה את הנושא.

פריטים שנמסרו לקיבוץ ע"י וורה וייצמן, נמצאים בארכיון ואינם מוצגים כראוי לציבור. חדר וייצמן עבר מספר שינויים ופעילויות ואינו משמש כחדר זיכרון ותצוגה.

נודע ליד וייצמן ברחובות שיש אצלנו פריטים היסטוריים הקשורים לויצמן, והם פנו לקבלת הפריטים והצגתם ביד וייצמן. גיורא גודמן נרתם לברור הנושא, ויחד עם צוות שכלל יחד אתו את, גל סער, רחל גינת, תמר וולפין

ורותי עמית, הביאו הצעה שמובאת לאישור וועד הנהלה:

1. לא נראה שחדר וייצמן יחזור להיות חדר תצוגה של הפריטים.

2. מוצע שכפר הנשיא יתרום את הפריטים, יחד עם הסדרת הנושא בהסכם מסודר.

3. תהיה פנייה ליד וייצמן לקבל פינה שתציין/תציג את כפר הנשיא שנקרא על שם הנשיא וייצמן.

4. אחד הפריטים הוא חרב שנמסר[ה] לויצמן ממלך ירדן, ובינואר הקרוב ימלאו 100 שנים למתן החרב, ואז יהיה זמן מתאים לפרסום האירוע.

הוחלט:

1. לאשר את ההתקדמות לטיפול בהעברת הפריטים כפי שהוצג ע"י הצוות, כולל הסכם מסודר.

2. לדאוג לפרסום הנושא לציבור הרחב בדברי הכפר לפני הביצוע.

3. לארגן אם ניתן, את הצגת המוצגים בקיבוץ לחברים לפני מסירתם.

כעבור מספר חודשי פעילות ישראל חלה וכל העניין נפל. החדר שינה את פניו למשרדים וחלק מהתצוגה הועבר לארכיון הקיבוץ.

לאחרונה פורסם במידעון הפנימי מס. 73 מתאריך 12.12.2018

**ההודעה עוררה בי את השאלות לעיל. ומכיוון שחשבתי שאולי יש בהן גם עניין לציבור
אני מפרסמת בדפים הבאים את הממצאים**

הסבת שם הקיבוץ מ"הבונים" ל"קיבוץ כפר-הנשיא"

תאריך	אירוע	סימוכין
25/09/49	באסיפת הקיבוץ שדנה על שם לקיבוץ במקום הקבע שלו, הציע ברוך בננטל (טל) לקשור את שם הקיבוץ עם שמו של הנשיא הראשון ד"ר חיים וויצמן. ההצעה התקבלה ומיכאל כהן התמנה לטפל בעניין ולקבל את אישורו של וויצמן. (הוויכוחים באסיפה על השם מענינים עד משה... יונו.)	אסיפת הקיבוץ מס' 149 בארכיון כפר הנשיא.
1949	יונה חצור (קרוב משפחה של שמואל חצור) שהיה מנהל לשכתו של וויצמן ביקש את הסכמתו: "לפי בקשתך, שמואל, כמנהל לשכתו, פניתי לנשיא חיים ויצמן ובקשתי הסכמתו, כי קיבוצכם ייקרא על שמו, הנשיא הסכים ללא היסוס."	מכתב מיונה חצור לשמואל 22/03/05
17/11/49	לפי עדותו של גרשי אפשטיין התכוונו לערוך בקיבוץ טכס בהשתתפותו של ויצמן ביום הולדתו ה-75, "אבל ויצמן היה חולה וחלש ונאסר עליו לעמוד בתלאות הנסיעה". לפיכך משלחת המורכבת ממיכאל כהן, שלום נמלי וגרשי אפשטיין, ביקרו את וייצמן בביתו ברחובות.	גרשי אפשטיין, "שבעים משבצות שנים – אוטוביוגרפיה 1995, עמ' 85-86.
03/12/1949	באסיפה נבחרו מיכאל כהן, שלום נמלי וג'ויס שמעוני כמשלחת לביקור הנשיא. היות שחלה ולא יכול היה להגיע לקיבוץ הפגישה התקיימה במלון בטבריה.	מכתב מג'ויס, מושב הבונים 03/04/2005. פורסם גם באנגלית בחוברת "HABONIM". פורסם בספר "הבונים קיבוץ יובל לכפר הנשיא" עמוד 54.
19/02/1950	פורסמה הודעה רשמית שהחל מ - ב'	ילקוט הפרסומים 15 במרס

1950	באדר תש"י שונה שם האגודה מ"הבונים" לכפר הנשיא על שם הנשיא הראשון למדינת ישראל ד"ר חיים ויצמן קבוצת פועלים להתישבות שיתופית בערבון מוגבל.	
קלטת טייפ	לישראל אבידור סיפור משלו. גם הוא השתתף באחת המשלחות לפי סיפורו המשלחת הביאה לוויצמן כבש.	2004

יהודית וויטהם
כפר הנשיא
2005

יום ב' 25/09/49

אסיפה כללית מס' 149

יו"ר: גרשי אפשטיין
רשם: מיכאל דוארי, אנה קומנז

סדר היום

1. שם לקיבוץ במקום קבע.
2. חגיגת שמחת תורה בחדרה.

1. שם לקבוץ במקום [ה]קבע

ברוך [בננטל] טל* הציע לקשור את שם הקבוץ עם חיים וייצמן. המזכירות קבלה הצעה זו. הדבר כרוך בטיפול גדול. יש הצעה שמיכאל יתחיל בטיפול עד יציאתו לאנגליה.

משה (בן-חיים): אני רוצה לשמוע הצעות רציניות. אני לא רוצה שם של מישוה, אלא שם של מקום [שיצולצל] שיצלצל יותר יפה, כמו להבות הבשן. אני שמעתי גם כן, שיש עוד קבוץ שקשור עם זה.

מוסי (המאירי): בנוגע לקיבוץ אחר זה לא מוחלט. שנית, אם [תתקבל] יתקבל הרעיון שנקשור את [שם] השם של וייצמן, אז על המוסדות להציע שם. החשוב הוא, אם רוצים לקשור את שמו עם שם הקבוץ.

שמואל (חצור): אני בעד ההצעה של וייצמן. הוא היה היהודי הכי חשוב באנגליה, וזה יהיה קשר נוסף עם יהודי אנגליה, וזה יכול להיות חשוב לקבוץ.

שמעון (בן-יהודה): יש אפשרות לקחת שם של בן-אדם מפורסם, או ניקח שם קשור עם המקום, או תולדות המקום, ויש לקוות לקבל כסף מבן-אדם מסוים, ובגלל זה קושרים שמו עם

שם הקבוץ. בנוגע לווייצמן, אני לא רואה רוח לקבוץ בזה, אז נשאר רק נימוק של הרגשה. לי יש הרגשה מאוד חזקה. אני רוצה ששם המקום יהיה קשור עם הסביבה.

יוחנן ט' (טנא): אני חושב שאנו צריכים לחזק קשר שלנו עם יהודי אנגליה.

משה ב"ח: אין להתנגד לשם של ויצמן באופן עקרוני. אני לא מאמין שזה יעזור לנו לאסוף כסף מיהודי אנגליה. אני מציע שנחשוב על שם קשור עם המקום ואז [נבחר כתוב בשגיאה בטקסט י.ו.] נבחר בין אם שם של ויצמן ובין שם אחר, מה מצלצל יותר טוב. גם עלינו לבחור בשם קשור עם ויצמן ולא להשאיר לאחרים.

יצחק ע': אני לא רואה הרבה אפשרויות לבחור בשם קשור עם המקום, ואם כבר בוחרים בשם של בן-אדם, כדאי לבחור בשם של ווייצמן. מגיע לו, ואני מעדיף את זה משם של גסטטנר.

אוס'י: אני חושב [זה] שזו זכות בשבילנו ולא העניין של "מגיע לווייצמן". מבחינת ההיסטוריה, אני חושב שוייצמן קשור עם היום. ברור לי ששם זה יקשור אותנו עם יהדות אנגליה. אנו דורשים את הזכות הזו מכיוון שאנחנו הקיבוץ הראשון מאנגליה.

יוסף ר' (ג'ו ריפקינד): אם נתחיל לטפל בעניין זה, אנו מחויבים להמשיך בזה.

יוחנן ס': אני מפחד שאחרי תחילת הטיפול, לא נוכל לצאת מזה עף על [כך כתוב בטקסט בשגיאת כתיב י.ו.] על אף שהשם לא [יצולצל] יצלצל יפה.

דוקי (נחמיה מרקוביץ): אני מצטרף להצעה זו לקשור את השם של וייצמן.

משה ב"ח: אם זה נכון שאנחנו רוצים שם של וייצמן ובסוף לא נוכל לצאת מזה אם ברצוננו, אז אני מוכרח להתנגד להצעה של וייצמן.

גרשי': אני מבין שהשם יכול להיות לא כל כך יפה, אבל אני בטוח [כתוב בתוח בשגיאת כתיב י.ו.] שלא יהיה סתם חיים וייצמן. אני חושב שזה יהיה כבוד בשבילנו, ואני חושב שאם כי לא יעזור לנו בכסף, זה יעזור לנו באופן אחר לא רק באנגליה, אלא בא"י בעצמה.

הרברט (מיקלסון): אני רוצה להציע שנקרא את הקיבוץ בשם של ליון (לייטמן)**.

מיכאל כ': אני חושב שליון מכובד אצלנו. בכל זאת, הוא לא היה אישיות כזאת לקרוא מקום בשמו, שימשיך למאות שנים ארוכות. אפילו אם [עם] מתנגדים לכמה דברים בווייצמן, לא יכולים להגיד שהוא לא הבן אדם לתקופה הזאת בהיסטוריה. לפי דעתי, זה לא יכבד את וייצמן אלא [את] עצמנו, אם נקבל שם כזה. לפי דעתי, כן נקבל עזרה באנגליה. אני חושב שנוכל להגיד למוסדות שאנו רוצים שם של וייצמן, אבל רוצים אנו נבחר [נבחר] בשם ולא נקבל כל שם שיגידו לנו.

הצבענו עם 40 קולות בעד ההצעה.

ההצעה שמיכאל כהן יתחיל בטיפול נתקבלה.

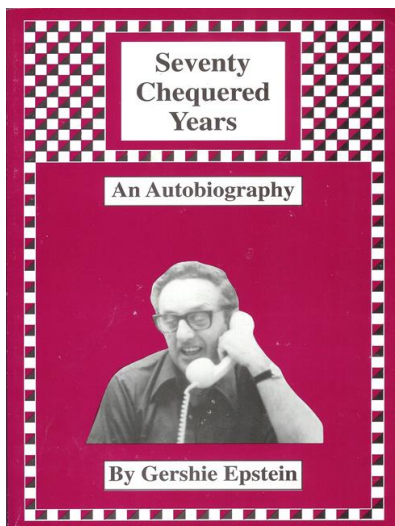
* ברך טל – שליח הבונים באנגליה ופעיל התנועה הציונית.
 ** ליון לייטמן – טייס, חבר הקיבוץ שנפל בקרבות בנגב, אוקטובר 48. קבור בראש-פינה.

עדות על אוסי 2004

אוסי היה בא כוח על הקיבוץ באוסדות נותני השם. בא בדברים עם אריכא.

לדבריו אריכא הסביר שלא ניתן לקרוא לקיבוץ על שם על אדם.

גרשי אפשטיין / שבעים משבצות שנים – אוטוביוגרפיה,
1995 (עמ' 86-85)

לקראת סוף 1949 הפעילות העיקרית בקיבוץ הייתה העברתם של האנשים מחדרה וארגון הקיבוץ במקום הקבע ...

באותה עת ניתן לקיבוץ הכבוד לקבל שם קבוע שקשור בנשיא חיים ויצמן. נבחרנו בשל הקשרים שלנו עם בריטניה, שבה שהה שנים רבות כאחד ממנהיגי התנועה הציונית העולמית. כעת הוא היה הנשיא הראשון של ישראל ולאחר שורה ארוכה של דיונים בין הקיבוץ לבין הגוף הממשלתי, שקבע שמות ליישובים החדשים, הוחלט לקרוא לקיבוץ כפר הנשיא. ההחלטה לקרוא לנו בשם זה נעשתה ביום הולדתו ה-75, והוא היה אמור להגיע לקיבוץ לטכס מכובד. אבל ויצמן היה חולה וחלש ונאסר עליו לעמוד בתלאות הנסיעה.

במקום ביקור הנשיא בקיבוץ הוזמנה משלחת קטנה לבקרו במקום משכנו הרשמי ברחובות ליד מכון ויצמן. המשלחת הייתה מורכבת משלושה חברי הקיבוץ: מיכאל כהן, שלום נמלי ואני. הפעם האחרונה בה ראיתי את חיים ויצמן, הייתה בוועידה ציונית בלונדון בתחילת

1948, וכאשר פגשנו אותו באותו יום ברחובות, נדהמתי לראות עד כמה הזקין. במהלך הזמן ששהינו במחיצתו, גיליתי שכומר החשיבה שלו עדיין היה חד וערני. ניהלנו שיחה מעניינת ומרגשת. לאחר שענינו על שאלותיו אודות הקיבוץ, הוא דיבר על התקופה שבה חי בבריטניה. הוא גילה התעניינות כששמע שבאתי ממנצ'סטר שבה היה אחראי על המחלקה הביוכימית באוניברסיטה. סיפרתי לו כי מספר שנים לאחר שעזב את מנצ'סטר, אחי צ'רלי למד באותה מחלקה והמרצה שלו היה בעבר תלמידו של ד"ר ויצמן.

אבל הזיכרון העיקרי שלי מאותה פגישה הייתה הערתו האחרונה. כששאלנו אותו מה הרגשתו לגבי התנהלות המדינה החדשה, הוא אמר, "מדינת ישראל מזכירה לי תהלוכה קתולית - היא נעה צעד אחד קדימה ואז שני צעדים אחורה". אני זוכר שעזבתי אותו בתחושה עזה ששהיתי בנוכחותו של אדם דגול. לאחר מותו, הוקם ארכיב קטן בקיבוץ, שעסק בעיקר בתקופה שבה הנשיא ויצמן שהה בבריטניה.

(תורגם מאנגלית ע"י שמחה ארנולד)

מתן השם "כפר הנשיא" לקיבוץ בשנת 1949.

עדות של ישראל אבידור בשנת 2004

"מה שאני זוכר, שבפסח 1949 הנשיא ויצמן היה בגלי כנרת, כי תמיד שהה שם בחגים. זה היה המלון האהוב והידוע שלו.

אנחנו משלחת של כפר הנשיא ואני בתוכם (אני לא זוכר את היתר), באנו והבאנו לו טלה, כיוון שהיה לנו דיר קטן וחדש וזה היה אחד מהטלאים הראשונים שנולדו [שהומלטו], אנחנו חשבנו לנכון להביא אותו כמחווה וכמתנה בפסח לנשיא מדינת ישראל.

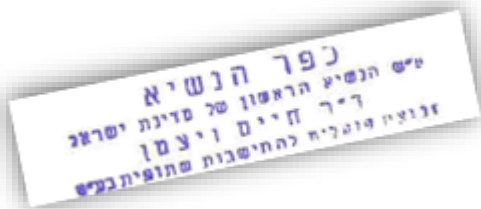
באותה הזדמנות אנחנו שאלנו אותו, מכיוון שהייתה בקשה שהשם הרשמי של הקיבוץ - קיבוץ הבונים יהיה על שם ד"ר חיים ויצמן, אם הוא מסכים. הוא החליט שכן, אבל התווכחו על השם. אנחנו הצענו מספר שמות כמו: יד ויצמן, כפר חיים ויצמן, כפר ויצמן, והוא דחה את הכל, מכיוון שלא רצה להנציח את השם הפרטי שלו, אלא את המעמד של הנשיא. לכן בסוף הוא הסכים לשם, הוא הציע את זה גם כן - "כפר הנשיא". אנחנו כולנו קיבלנו את הבקשה שלו, ולכן הקיבוץ שלנו נקרא כפר הנשיא ע"ש הנשיא הראשון של מדינת ישראל...

החרב

בנסיעה אחת ישר לרחובות, נפגשתי עם מאיר ויסגל, שאז היה האוצר של גנזך וויצמן והוא פשוט נתן דברים שהוציא משם, אמיתיים, ואחד מהם היה מרשים במיוחד זה [זאת] הייתה החרב. הוא אמר לי במפורש, שזאת החרב שניתנה לוויצמן ע"י פייסל עצמו, וזאת הייתה חרב מאוד מרשימה".

(הוקלט ע"י יהודית וויטהם ב-2004)

תצלום של המלך פייסל הראשון של עיראק צולם
בתחילת 1900. שוכן ב- American Museum of
Natural History
המוזיאון האמריקאי להיסטוריה של הטבע בניו יורק

עלון הפרסום למוזיאון (ברושור), שאמור היה להישלח לתורמים (מקופל ל- 3 חלקים)

Museum Chaim Weizman

מוזיאון חיים ויצמן

כפר הנשיא
ג'ר חיים ויצמן
זכרון מולדת להתיישבות שתופית כפר

The Permanent Exhibition

The permanent exhibition will concentrate on the following subjects:

- ❖ From Motteloh (his birthplace in Russia) to Zionism in Switzerland
- ❖ The formation of a new political party within the Zionist organization
- ❖ The Zionist Movement in Great Britain
Weitzman's work in Manchester
The synthesis between practical and political Zionism
- ❖ Zionism and Science leading to the Balfour Declaration
- ❖ Drawing up the British Mandate leading to the establishment of a national home
- ❖ Weitzman and Arab Nationalism
- ❖ Weitzman and the Workers Movement in Eretz Israel
- ❖ Weitzman during World War II
- ❖ The first President of the State of Israel.

לסיכומו של ענין

לחלק מהשאלות בתחילת הכתבה נתתי מענה.

חלקן האחר נשאר פתוח ואני מקווה שהן יעוררו, מחשבה, תגובה וגם רגשות זה בסדר.

אותי חינכו, כשמקבלים מתנה אומרים תודה ומנסים ליהנות ממנה וממש לא מנומס להחזיר אותה. מי שביקר ביד חיים ויצמן יודע שהמקום עשיר בחפצים היסטוריים ומתקיים בכבוד גם ללא המעטים שבידינו.

אינני היסטוריונית ואין לי את הכלים להעריך את שוויה ההיסטורי והכספי של החרב, אבל ההיגיון הבריא אומר לי שכדאי לבדוק את הנושא.

החפצים האלה קשורים בהיסטוריה של הקיבוץ ומחברים אותנו להיסטוריה של כלל ישראל. וכבר נדוש להשתמש באמירה של יגאל אלון המצביעה על הקשר שבין כיבוד העבר לעתיד.

לעניות דעתי, הנושא מספיק חשוב להעלותו לדין רחב ולא במסגרת של וועדה מצומצמת כפי שנעשה. אולי זו גם הזדמנות למצוא לחפצים מקום יותר מכובד מאשר במסתרי הארכיון.

אני חושבת, שאילו הוותיקים המייסדים היו במלוא אונם הם לא היו עוברים על כך בשתיקה.

יהודית וויטהם

עמוס עוז איננו / דודו פלמה

יש אושר בעולם והייסורים אינם היפוכו (עמוס עוז מתוך הספר "קופסה שחורה")

אחד הקולות הצלולים והחכמים בספרות העברית הלך מוקדם מדי בדרך כל בשר. גם אם נרצה לא נוכל להפריז בחשיבותם של ספריו, מאמריו, והשפעתם של דבריו והרהוריו על החברה הישראלית. ללא ספק קולו הבהיר יחסר לנו בימים הקרובים, ועוד יותר בימים המתרחקים והולכים במורד המדרון החלקלק עליו אנו מחליקים לתהום. אני כבר מתגעגע אליו ואל הספרים שלעולם לא יכתוב עוד. ואני לא לבד.

"לא יכלה ארץ היהודים לקום ולא יכלה להתקיים אלא במקום הזה. לא באוגאנדה לא בארראט ולא בבירוביג'אן. מפני שלכאן נשאו היהודים את עיניהם בכל הדורות, ומפני שאל שום כבדת ארץ אחרת לא היו היהודים נוהרים להקים בה ארץ יהודית. בעניין זה אני גוזר על מחשבותי הפרדה חמורה, אכזרית, בין מניעה הפנימיים של שיבת ציון לבין צידוקה כלפי הזולת. הכיסופים שבכל הדורות הם מניע אך לא צידוק (...) מה להם ולגעגועינו. אין למפעל הציוני צידוק אובייקטיבי מלבד צדקת הטובע הנאחז בקש היחיד שבו יכול היה להיאחז ולהינצל. ודי בכך.

(כאן צריך להקדים עניין שעוד אשוב אליו: הבדל מוסרי עצום רובץ בין הטובע הנאחז בקרש ומסיט הצידה – ולו גם בכוח – את יושביו האחרים של הקרש – לבין הטובע המשתלט על הקרש כולו ומשליך יושביו האחרים המימה. והוא הנימוק המוסרי שמאחורי הסכמתנו העקרונית, החוזרת ונשנית, לחלוקת הארץ. והוא המרחק שבין ייחוד יפו ורמלה לבין ייחוד שכם ורמאללה). לא אוכל להשתמש במילים: ארץ מובטחת. גבולות ההבטחה. אשרי המאמינים, כי להם כל הארץ ומה להם ולשאלות של מוסר ושל זכויות הזולת. (אמנם, המאמין בהבטחה צריך אולי להשתופף בענווה ולהמתין למבטיח, לאלוהים, שיחליט מתי הגיעה השעה לקיים את ההבטחה הזאת)."

עמוס עוז 'באור התכלת העזה'.

הגשם הביא אותי אליך / תמיר שפרונג

כבר זמן רב שלוחץ לי בקיבה לכתוב על הגשם בכפר הנשיא. אך התוצאות של השנים האחרונות (כך לפחות חשבתי), הכניסו אותי בכל פעם מחדש לדיכאון עמוק, שמנע ממני לקום ולעשות מעשה. גם שוקולד "רוזמרי" (שנגנב בשעתו מרודה ונשאר מאז בכיס הפנימי של הדובון) לא הצליח לעזור... תוסיפו לזה את העובדה שבדרך כלל נהוג לסכם את מה שכבר קרה ופחות מה שיקרה (חוץ מאלוהים) ותבינו שכנראה זה קשור בסטיסטיקה, שהיא כידוע שקר אחד גדול ולכן בעצם אין לנו מה לדבר על זה. רגע, לא הבנתי, על מה לא לדבר? על זה:

טיפה היסטוריה: בכפר הנשיא מודדים גשם מאז עונת 1948-49 שזה אומר 70 שנות מדידה לא כולל את זו הנוכחית! כן, אפשר כפיים למי שמרגיש. המודד הראשון היה פרנק ווטרמן (איש המים) ז"ל, ההולנדי המדויק שעמד על המשמר כמה עשרות שנים, עד אשר העביר את המקל להנרי שפרונג - יליד ברלין ומדויק לא פחות ממנו, שמילא את חובתו לאומה עוד כ-15 שנה והעבירה אלי בירושה במסגרת שיוך מבחנות מדידה.

זאת לדעת, כי המדידה אינה מתבצעת למען כפר הנשיא בלבד, אלא היא מדווחת כל השנים לשירות המטאורולוגי. עד לפני מספר שנים הדיווח בוצע באופן ידני על גבי כרטיסיות מיוחדות שנשלחו בדואר בסוף כל חודש (וכמובן הגיעו ליעדם בעונה שאחרי....), עד שהאקסל והאינטרנט תפסו את מקומם הראוי וככה נגדעו פחות עצים. כאן המקום להסביר שהמילה "מדויק" אינה מופיעה כאן סתם: כאשר קיבלתי את הירושה, לקחתי מפרנק (ואח"כ מהנרי, קרוב רחוק) את ההעתיקים של כל הכרטיסיות שנשלחו אי פעם, למותר לציין שכמובן שום העתק לא היה חסר (מחלה, מחלה...) והכנסתי הכל לאקסל. שם ראיתי שבאף אחת מהכרטיסיות, לא היתה ולו שגיאה אחת של חיבור המ"מ באותו יום, שבוע, חודש וכד', ככה על פני למעלה מ-60 שנות מדידה. זוועה!! איפה ישנם עוד אנשים כמו.... טוב נו, קצת סטיסטיקה, להלן ממוצעים:

תקופה	ממוצע לסוף דצמבר	ממוצע עונתי
50 עונות ראשונות	215 מ"מ	544 מ"מ
עונות 51-60	144 מ"מ	475 מ"מ
עונות 61-70	196 מ"מ	493 מ"מ
<u>סה"כ</u>	<u>192 מ"מ</u>	<u>526 מ"מ</u>

אגב, משתף במידע סודי שהדיווח לשירות המטאורולוגי הוא תמיד יום אחד לאחר ביחס לתאריך המופיע על הלוח. המדידה בבוקר יום X, מדווחת כתאריך X-1.

בהחלט הפתיע אותי שבניגוד לתחושה הרווחת, הרי שב 10 השנים האחרונות ירדו יותר גשמים מאשר ב 10 השנים שלפני כן. ועכשיו לחלק הכי מסוכן והוא ניסיון לנבא לגבי העתיד (כי לגבי העבר כבר לא צריך....): גילויי מרעיש - אי אפשר !! זה כך ממילא בתחום הזה, אקלים וכד', לא כל שכן בעולם המשתנה לנגד עינינו. מבחינה זאת, כל ניסיון לציר קו רגרסיה נידון מראש לכישלון, אלא אם אורי אדלשטיין יגיד אחרת...

בעונה הנוכחית, סיימנו את דצמבר עם 266 מ"מ. סיבה לאופטימיות ? כן! לא! אולי! הדבר היחיד שאסכים להגיד הוא, שב 25% מהפעמים (18 עונות) ירדו לפחות 250 מ"מ עד סוף דצמבר, כאשר הממוצע העונתי של השנים הללו עומד על כ 670 מ"מ. בעונה אחת בלבד מתוך ה 18 הנ"ל, ירדו בסה"כ פחות מ 500 מ"מ, וגם זה היה לפני 60 שנה (465 מ"מ בעונת 1957-8) כך שמי שרוצה יכול לעלוז, למעט כמובן בנות הערלים...

תמיר ש.

רוני ווגנר

החייאת אולם דדו

שמחים לבשר לכם שבתקופה זו מתבצעת פעילות להחזרת אולם דדו לחיים.

למי שזוכר - אולם דדו נבנה בשנות ה-80 והווה במה ומוקד לאינספור אירועי תרבות - בעיקר פנימיים של הקיבוץ אבל גם של הפקות מקצועיות מבחוץ והיה גאווה גדולה של תושבי כפר הנשיא.

רתם איילון, רכז ועדת תרבות הרים את הכפפה (ששכבה במחסן מאובקת כבר הרבה שנים) והחליט לפעול להחזרת האולם לפעילות. אז בימים אלו נעשות פעולות ברבדים שונים כדי שזה יקרה, ולכל אחד בקהילת כפר הנשיא (מי שירצה בכך) הולך להיות חלק במבצע המדהים הזה, שבסופו - אינשאללה -

האולם יהיה שוב פעיל! וחיי התרבות בקיבוץ יהיו שוב זוהרים ועשירים כמו פעם (: או לפחות קרוב לזה. אז נמשיך לעדכן בהתרחשויות...

ובינתיים קבלו היום ובשבועות הקרובים - טעימות מהווי האולם של פעם כדי לעורר את בלוטות החשק והנוסטלגיה. בתמונות הפעם: בניית האולם, בשנת 1988 (ותודה לרחל גינת מנהלת הארכיון על התמונות המרגשות).

פעילויות טו בשבט - SAVE THE DATE

ביום שישי 25.1-

18:45 pot luck במועדון בסימן טו בשבט

20:00 הרצאה בנושא הקשור לטו בשבט

20:30 ערב שיחה ודיון בנושא טו בשבט באירגון בחורי "השומר החדש"

ביום שבת 26.1-

11:00: סדר טו בשבט בחוות השומר החדש שבאיזור התלתונים

11:30 יצירה בעציצים בהנחיית קרן דוידסקו, פיתות בטאבון וכו

12:00 יציאה לנטיעות

12:30 יציאה לטיול אופניים

להתראות

ועדת תרבות

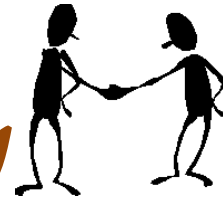
<https://youtu.be/GirNYD-fY6U>

חג שמחה!

נעים להכיר / רחל גינת ומיכל אשחר

השאלות זהות בכל שבוע, השאיפה היא להכיר את כל חברי הקהילה,

והשבוע – **סמי אוחיון**, האיש והקרחת, גר בדרך מחדר האוכל לקרוואנים

איך הגעתי לקיבוץ

דרך בילינסון... אחרי התקף לב, החלטתי שאם אני רוצה להמשיך לחיות, אני חייב לשנות את אורח חיי. לא עוד לאכול תוך כדי נהיגה, לרוץ כמו משוגע מהצגה להצגה, אלא – פשוט לעבור לקיבוץ בצפון, קרוב להורי.

כפר-הנשיא היה הבחירה שלי. הכרתי בזמנו את חיימק'ה, הנרי שפרונג, מופתי, ועוד, כשעבדתי בקיבוץ כנער, וכן שנה אחרי הצבא, לפני תחילת לימודי ב"בית צבי". אני גר כאן כבר 19 שנים.

מה אני עושה בחיים

המקצוע העיקרי שלי היה במאי של הצגות ילדים, בבתי ספר, מתנ"סים ועיריות. אבל עסקתי גם במקצוע האהוב עלי במיוחד: הוראת אנגלית באמצעות תיאטרון.

קרובי משפחה בקיבוץ

אין לי כאן קרובי משפחה, אבל יש לי "אחים" לקרבות מילוליים. מבחינתי הם אחים. והם יודעים מי הם...

כמה מילים על הקיבוץ

אני אוהב את הקיבוץ הזה. הייאוש כאן נעשה הרבה יותר נוח.

יש לי כאן המון חברים מכל הגילאים, ואני מתכוון לחיות כאן את שארית חיי. מי יודע, אולי אפילו אבקש להתקבל לחברות. הבעיה יחידה היא, שלעולם לא ארצה להתקבל למקום שמוכן לקבל אותי כחבר...

משהו שאני רוצה לספר

מאז שאני בגימלאות, אני שומר על עבודה אחת, במנזר בנצרת, שם אני מלמד בנות אנגלית באמצעות תיאטרון. מלבד זאת אני עוסק בקריאה, משחק שח, עבודה בגינה, לימודים, ומעשי קונדס.

תודה רבה סמי, נעים להכיר!

תמונות באלבום מהביקור בריו

שווה 1000 מילים? דוד אלמן

השבוע, באווירת המדבר.
ה-"אשמים" הם - עמותת וותיקי הגליל שהורידה אותנו
דרומה ליומיים על שביל ישראל.
למעוניינים: יום #1 - "מעלה עלי" וחציית המכתש
הקטן ל-"שער אשמדאי".
יום #2 - "מעלה ימין", "נחל ימין", "נחל חתירה",
"נאקב-אל-יהוד" (הוא "מעלה פלמ"ח")
עם סיום ב"עין ירקעם"
נו מה? לטייל בגן-עדן, זה רע?

שווה 1000 מילים? דוד אלמן

משולחן העורכת

השבוע יש לנו עלון המשקף הרבה עבודה, ערכים ושיתוף. כמו גם רצון לשמור הקיים כערך. לב הקיבוץ, אולם דדו, חדר ויצמן, איזכור חייו ופטירתו של סופר גדול בארץ, הסטוריה של גשם, וטו בשבט בפתח.

* זר ברכות ל"לב הקיבוץ" שלנו. שנדע לשמור עליו ועלינו כחברה נפלאה וייחודית. זה שלנו ומשלנו. דור שני למייסדים שיודע לשמור על הגחלת ומעביר מאש הלפיד לדור שלישי ורביעי.

* בדרך כלל אנשים מגיבים למה שקורה סביב ביתם ובכיסם.

תודה ליהודית שכותבת בעלון זה, תגובה למה שקראנו אולי בהיסח הדעת ובהינד עפעף ולא שמנו את ליבנו אליו, בדפי מידע האחרונים.

הנושא הוא: חדר ויצמן שכבר שנים, לא נתנו לו מקום פיזי בתוכנו וכנראה גם לא מקום בלב, הולך להיתרם, ככה סתם, בעד כלום, להיזרק, ככלי אין חפץ בו, אל מחוץ לקיבוץ שלנו.

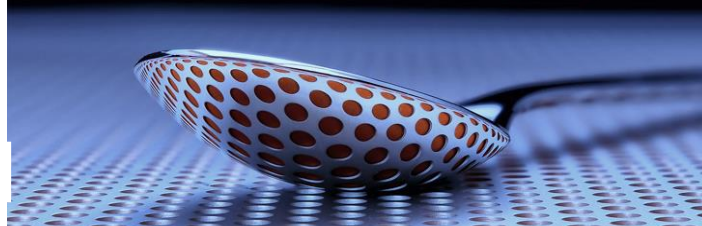

העובדות שיהודית מביאה במאמרה, מעניינות. והן בשם אומרם, זקני השבט שלנו. אחת מהם היא החרב שערכה ההסטורי והכספי הוא גבוה לאין ערוך.

חדר ויצמן הוא חובה בכפר הנשיא. אנחנו חייבים את זה לעצמנו.

דברי הסיכום של יהודית מדברים בעד עצמם.

"אדם חייב לעשות למען האחרים ולא להעלים עין; אם הוא רואה שריפה, עליו לנסות ולכבות אותה; אם אין ברשותו דלי מים, הוא יכול להשתמש בכוס; אם אין לו כוס, יש לו כף, ואם אין לו כף - אז יש לו כפית."

עמוס עוז

